GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joi'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 122. Dumineca 25 Octobre | 6 Novembre 1881.

☛ **Din caus'a s. serbatori de Luni numerulu viitoriu va aparé Joi.**

Brasiovu, 24 Octobre.

Efectele absolutismului parlamentariu, ce domnesce in acésta tiéra, nu se arata nicàiri mai multu cá pe terêmulu vietiei nóstre bisericesci si nicàiri aceste efecte nu sunt mai deplorabile si mai vatamatóre.

La inceputu, dupa ce Ungurii ajunsesera earasi la domnia, se parea, cà ei s'ar multiumí cu aceea, cà ne-au rapitu modestele drepturi politice-nationale, ce ni le-amu fost càstigatu dupa atàtea jertfe de sange si de avere pentru tronu si tiéra, si cà nu ar' avé gandu reu si in privinti'a pacinicei nóstre desvoltari in biserica si scóla. Celu puçinu asié ne asigurau barbatii loru conducêtori, cu Deák in frunte, cà autonomi'a bisericeloru nóstre va fi respectata si cà intre marginele acestei autonomii vomu poté cultivá linistitu interessele de cultura ale poporului nostru.

Puçini ani au trebuitu se tréca de atunci, pentru cá se ne convingemu, cà tóte acele asigurari solemnele au fost o cumplita amagire si cà sistemulu de guvernare inauguratu la 1867 era indreptatu nu numai in contra vietiei nóstre politice-nationale, ci chiaru in contra esistentiei nóstre cá nationalitate genetica romana.

Contopirea poporului nostru cu rass'a maghiara, de care au visatu politicii unguri pe ţimpulu lui Szechényi si Wesselényi, le sta inca si acuma mereu in gandu matadoriloru maghiarismului violentu. Ei 'si-au propusu, cá incetulu cu incetulu se zadarnicésca munc'a nóstra pe terêmulu instructiunei poporale, silindu-ne astfeliu se parasimu cultur'a romanésca si sê primimu cultur'a, ce ni-o impunu ei cu forti'a.

Planulu loru temerariu dà de-o mare piedeca. Acést'a este: autonomi'a bisericeloru romane. Dér' se gàsescu medilóce destule de a face ilusoria si acésta autonomia, si guvernulu actualu nu este prea alegêtoriu, candu e vorb'a de a sparge o gaura in zidu, pe unde sê se póta furisiá „limb'a maghiara" si „spiritulu maghiaru."

Celu mai de capetenia si mai periculosu medilocu, de care se folosesce guvernulu unguerescu la oper'a s'a destructóre, este negresitu metod'a de terorisare, la care din nenorocire Ungurii se pricepu de minune. De duoispredieсe ani incóce s'a desvoltatu unu sistemu intregu de terorisare. Se terorisèza Sibiiulu, dér' nu mai puçinu si Blasiulu, ear' Episcopii ar' sci se ne istorisésca multe despre influintiarile si amenintiarile, ce le intimpina dilnicu din partea guvernului.

Déca aceste amenintiari ar' avé de scopu leal'a si strict'a implinire a legiloru, cari garantéza autonomi'a bisericeloru, ar' fi inca bine, dér' ele tientescu mai multu la nimicirea folóseloru ce ar' poté sê resulte pentru desvoltarea nóstra nationala din drepturile reservate bisericeloru romane. Dela episcopii nostri se cere adi pe façia, cá se faca servitii interesseloru si causei maghiarismului, ear' missiunea loru de a inainta cultur'a poporului, ai careia pastori sunt, se considera cá unu ce secundariu si cu totulu irelevantu pentru desvoltarea statului unguerescu. Dela preotu se cere cá se nu mai aiba anima si semtiu pentru binele poporului seu, ci se fia numai unélta órba in manile guvernantiloru.

Trista privelisce a vedé pe archierei tractati cá pe nesce organe subalterne ale guvernului! Si déca vr'unulu d'intre ei nu se grabesce a face pe voi'a ministrului, ce nu trebue se 'si auda? I se spune cà statulu va retrage subventiunea ce-o da preotimei, cà va inchide seminariele si scólele episcopesci, cà va dissolvá adunarile bisericesci, cà va fi suspendatu dela oficiu chiaru, si alte de aceste.

Cu modulu acest'a se terorisèza inalt'a nóstra preotime, asia cà chiaru si unii din cei de buna credintia, inse mai fricosi, nu cutéza a se opune vointiei ministeriale nici atunci, candu ea colidéza pe façia cu dispositiunea clara a legii. Mai durerosu decàtu tóte este inse faptulu, cà acesti inalti demnitari bisericesci transplanta apoi fric'a loru si asupra preotimei subalterne, amenintiand'o din partele cu retrageri de subventiuni si destituiri. Astfeliu se terorisèza la noi preotii mari si mici in favórea scopuriloru guvernului.

Numai starei boluave ce-a produs'o sistemulu de terorisare alu guvernului unguerescu in sinulu bisericeloru nóstre este a se ascrie si spaim'a ce au causat'o intre membrii Congressului bisericescu gr. or. dela Sibiiu nesce simple corespondentie aparute intr'unu organu oficiosu dela Pest'a, unde dupa obiceiu se amenintia cu inchiderea congressului, cu interventiunea guvernului, cu revisuirea statutului organicu s. a.

Din nenorocire aceste amenintiari 'si-au ajunsu deocamdata unulu din scopurile pentru cari s'au facutu. Metropolitulu Romanulu nu a fost trasu la respundere pentru circular'a s'a politica de asta véra, prin care a trecutu marginele ce i le prescrie positiunea s'a cá capu alu bisericei. Intr'o conferentia privata a membriloru congressuali d. Ales. Mocsonyi propuse, dupa cum ni se scrie, cá sê fia interpelatu Metropolitulu in termeni moderati asupra atitudinei sale necorecte cu circulara. Multime de voci se redicara inse in contra acestei propuneri, de fric'a amenintiariloru din „Pester Lloyd". Atunci d. Mocsonyi se fi disu: „S'au adusu multe argumente, pe cari le-asiu poté combate, contra unui argumentu inse nu potu se luptu si acest'a este — fric'a."

Terorismulu unguerescu numai atunci póte se devina fatalu pentru noi, déca va gasi ómeni fricosi, cari se nu 'si scie aperá dreptulu si demnitatea cu tóta energi'a barbatésca. Bagati de séma, cà déca astadi intindeti de frica degetulu, màne vi se va cere braçiulu intregu!

Cestiunea Dunarêna.

Respunsulu ce l'a datu d. K a l l a y la interpelarea lui P l e n e r in delegatiunea austriaca cu privire la c e s t i u n e a D u n a r e i este in resumatu dupa „N. fr. Presse" urmatóriulu:

D. Kallay relevéza estrem'a insemnatate a solutiunii cestiunei dunarene dela care va depinde déca monarchi'a va puté esercitá la Dunarea de josu influinti'a aceea pe care o pretinde absolutaminte aperarea intereseloru ei materiale. Considerandu acésta cestiune, trebuie mai nainte de tóte sê se aiba in vedere marea deosebire ce esista intre caracterulu Dunarei cá artera de comunicatiune, precum suntu drumurile de feru. Drumurile de feru forméza proprietatea unei societati, a unui statu. Prin urmare statulu póte, asupra tarifeloru loru, se esercite o influintia domnitória, luandu-le chiaru elu la casu estremu. Asupra navigatiunei pe Dunare nu este putinciósa o asemene influintia nici macaru stateloru prin care curge acestu riu.

„Tratatulu dela Paris din anulu 1856 a declaratu libertatea navigatiunii pe Dunare si printr'acésta riulu a devenitu unu midilocu internationalu de comunicatiune, pe care regularea fia-carei relatiuni de comunicatiune nu depinde numai de noi, din care causa tratarea cestiunii pretinde cea mai mare bagare de séma din tóte punctele de vedere. Chipulu cum afacerea commissiunei dunarene se afla astadi in legatur'a cu comissiunea micsta, acésta este, precum se scie, o moscenire a tractatului dela Berlinu, in sensulu caruia guvernulu era naturalminte chiamatu se caute a o resolvá. Starea cestiunii, dupa parerea nóstra, precum si atitudinea diferiteloru puteri, astufeliu precum s'a vediutu in ultimele Delegatiuni, au fostu espuse intr'o depesia circulara a baronului de Haymerle dela 8 Februariu anulu curinte, pe care oratorele o citesce. Càndu se intruni in primavéra comissiunea dunaréna se ivira diferite greutati. Un'a din cele mai insemnate fu puntulu de vedere sustienutu necontenitu de Angli'a d'a aderá numai atunci la o propunere de midilocire càndu se va admite unu dreptu generalu de apelu alu commissiunei micste la comissiunea dunaréna européna, si inca acestu dreptu de apelu se-lu aiba nu numai fiacare guvernu, ci si fiace omu privatu care 'si-va crede interessele sale isbite prin otaririle commissiunei micste. Este naturalu, cà noi n'amu potutu accepta acestu punctu de vedere, càci prin elu comissiunea micsta ar' fi devenitu puru si simplu unu organu esecutivu alu comissiunei europene. Escludendu acésta cestiune de principiu remasa neresolvata, m a i t ó t a p a r t e a t e c h n i c a a ante-proiectului fù de totu p r i m i t a de comissiunea européna; c o m p u n e r e a c o m i s s i u n i i m i c s t e s i m o d u l u d'a s e v o t a i n e a fura lasate in suspensu. De atunci si pên'acum s'au urmatu negotiari confidentiale intre guverne si ministrulu Haymerle s'a ocupatu cu o mare activitate de acésta afacere chiaru in ultimele dile ale vietii sale. La intrebarea, déca guvernulu crede, cà pe calea urmata pên'aci, va puté dobêndi unu resultatu favorabilu pentru interesele nóstre materiale si pentru influinti'a in navigatiunea pe Dunare, d. Kallay nu póte respunde. . . In façi'a importantiei cestiunii, d-s'a nu cutéza cá printr'o observatiune prematura, se prejudece otaririle ce pretindu cea mei seriósa bagare de séma a viitorului ministru de esterne.

Vorbindu despre nou'a fasa a cestiunei Dunarene „Rom. Lib." da alarma in modulu urmatoriu:

„In sessiunile trecute, comissiunea Européna s'a despartitu, precum scimu, fara nici unu resultatu definitivu, si ast-felu campani'a diplomatica a Austro-Ungariei este a incepe acum la Novembre, pentru trecerea nefastului ei antreproiectu. Cestiunea e a se sci acum ce atitudine va pastrá guvernulu façia cu Austri'a, care se intórce póte mai bine pregatita in sînulu comissiunei dunarene, cu concursulu ce spera se aiba, fara nici o reserva, celu puçinu din partea delegatului italianu. Oricare ar' fi inse pasurile ce Austri'a va fi realisatu in captivarea puteriloru, purtarea si hotarirea nóstra nu se póte schimbá intru nimicu. Printr'o fatalitate neesplicabila, Europ'a nu vede, séu se face a nu vedé, cà stapanirea germana se intinde asupra intregei Europe, cà robirea Dunarei de catra Austri'a va pune vêrfu preponderantiei germane in Orientu.

„Déca inse Europ'a nu are astadi ochii limpedi si braçiulu destulu de puternicu, cá se puna capetu cuceririloru austro-germane, noi avemu datori'a de-a remané neclintiti in atitud nea, ce ne dictéza aperarea intereseloru vitale ale patriei nóstre, protestandu, in numele tractateloru si alu drepturiloru seculare, in contra ori-carei impietati, ce ar' fi sê se comita cu sórtea unui rîu, care a servitu chiaru Europei de scutu impotriv'a navaliriloru barbare, aperatu cum a fostu tot-d'a-una de braçiulu romanescu.

„Tóta lumea póte dér' renuntia la lupt'a de-a salvá Dunarea, afara de Romani. Guvernulu nu va puté se invóce nici o scusa, déca s'ar' abate càtu de puçinu din atitudinea ce ni se impune de aperarea esistentii nóstre chiaru, dela hotarirea de-a remané neclintitu pe terêmulu tractateloru, sustienutu de tari'a morala a dreptului, si de stim'a Occidentului, care va aprobá de siguru fermitatea politicei nóstre, pretiulu ce spunemu pe propriele lui incheiêri. Pe calea acésta guvernulu póte fi siguru, cà va avé asentimentulu unanimu alu tierii, sprijinulu opiniunii publice, ţari'a unui guvernu

constitutionalu, si va avé dreptulu de-a fi mândru, cà si-a indeplinitu datori'a prin sustinerea barbatésca a drepturiloru Statului romanu. Ori-care ar' fi ventulu ce-ar bate de afara, acésta e lini'a unui guvernu adeveratu romanescu. Din contra, orice concessiune facuta din parte-ne Austriei, afara din spiritulu tractatului dela Berlin, va fi o lovitura puternica pentru drepturile, ce amu puté se revindecamu in viitoru, si guvernulu va avé respunderea grava, stigmatisarea nestérsa, cà a compromisu, prin slabitiunea, prin nedibaci'a, séu prin curtenirea s'a càtra straini, pentru dorulu puterii, interesele vitale ale statului ce 'i s'au incredintiatu."

Diarulu parisianu „Le Rappel" scrie despre banchetulu datu in onórea pressei la Pont-Audemer la care a asistatu si colonelulu romanu Pilat, urmatórele:

Alu treilea banchetu care a fostu fórte bogatu, s'a terminatu prin nesce toaste ridicate pentru presa de càtra primarulu de Pont-Audemer, D-lu comite d'Osmoy. Mai multi din confratii nostri au multiamitu de onórea care li se facea; unu altu toastu a fostu ridicatu de càtra d-lu Simon, sub-prefectu din Bernay, pentru d-lu colonelu Pilat, care siedea la drépta presiedintelui banchetului, d-lu Montier, primaru la Pont-Audemer.

D-lu colonelu Pilat, multiumesce cu emotiune d-lui Simon, pentru simpaticele sale cuvinte si pentru gratiós'a gandire ce a avut'o de a aminti, in midilóculu veseliei nationale, pe scump'a s'a patria romana.

Oratorulu, saluta pe Françi'a in numele Romaniei, si declaru cà Romanii nu voru uita niciodata, cà datorescu, in mare parte, independinti'a si esistenti'a loru cá Statu animei cavaleresci a Françiei. Ast-felu romanii profita cu bucurie de tóte ocasiunile pentru a face cunoscutu lumei intregi, càtu de mare este dragostea loru pentru Franci'a, si càtu 'i este asigurata etern'a loru recunoscintia.

D-lu colonelu Pilat termina, rugandu pe Françi'a si mai alesu pe pres'a frances'a, de a'si aduce aminte din timpu in timpu, cà acolo, departe, pe malurile betranei Dunare, calare pe Balcani, de la Tis'a pêna la Marea Neagra, diece milióne de animi francese batu in unire cu ale vóstre, in diece milióne de pepturi romanesci.

D-lu Pilat ridicà unu toastu pentru glori'a marei republice francese si pentru prosperitatea orasiului Pont-Audemer. —

D-lu d'Osmoy, a schitiatu apoi caracterulu d-lui Pilat, si 'i-a reinoitu, in modu calduresu, multiumirile ce 'i-se datorau pentru cavalerésca s'a purtare de la 1870.

D-lu Tisza si maghiarisarea.

Nicairi in lume nu se face mai mare abusu de marile idei ale seclului nostru: de „egalitate, fratietate si dreptate", decàtu la noi, nicairi mai multa vorba si mai puçina isprava, decàtu in parlamentulu Ungariei. Delegatii se intrecu unulu pe altulu in vorbiri lungi, in sophisme si in fanfaronade; acel'a e mai voinicu, care scie suci mai bine cuvintele si are respunsu la tóte atacurile. Cine ar' voi sè nege, cà intre acesti acrobati parlamentari Tisza este celu mai renumitu? Densulu tiene atàtea vorbiri, de te uràsci a le mai ceti; la ori-ce atacu respunde asié, in càtu tiene taber'a mamelucilorn in bunu umoru; nimenea nu scie suci adeverulu si imbracá necasurile tierei, in vestminte mai presentabile, decàtu elu si cunoscêndu natur'a connatiunaliloru sei din fundamentu nimenea nu-i scie imbetá cu apa rece mai bine si mai completu, decàtu densulu. Unu maiestru in vorbire si unu iesuitu acestu omu, decàtu care mai mare n'a avutu Ungari'a si ferésca-o Dumnedieu sè mai aiba!

Se dice, cà ómenii vorbeloru multe, suntu araréori ómenii fapteloru. Acést'a se póte aplicá pe deplinu si asupra lui Tisza. Ce a facutu densulu in decursulu multiloru ani, de càndu prin dibaci'a s'a basata pe slabitiunea connatiunaliloru sei se sustiene la potere? Nimicu esentialu spre binele tiérei. Poporatiunea e atàtu de ingreunata cu imposite, incàtu piere de fóme, ear' parte din ea emigréza. Ar' trebui sè se scada greutatile, dér' aceste in locu de a se scadé, se totu marescu. Finantiele tierei suntu intr'o stare deplorabila, deficitulu de 30—35 milióne permanentu. Tiér'a e in dreptu a asteptá, cá dupa atàtea greutati, se incete odata macaru ominosulu deficitu. In desiertu, càci deficitulu se ivesce in totu anulu, dér' poterea poporatiunei in a portá sarcinele enorme scade intr'unu modu inspaimentatoriu. Unde va duce acést'a déca nu la ruinulu financiaru?

Tóte tierile, dér' mai alesu a nóstra, intre impregiurarile critice, in cari se afla, ar' avé cea mai mare lipsa de armoni'a intre locuitorii sei. Dér' la noi se sumutia nationalitatile un'a in contra celeilalte; Nationalitatile nemaghiare suntu dechiàrate de inimice statului si prin feliu de feliu de sîcane si neindreptatire li se amàresce viéti'a pêna la sufletu.

Tóte tierile, dér' mai alesu a nóstra, aflandu-se in mediloculu unoru torinti puternici si fiindu amenintiata de tóte laturile, are lipsa, ca sè se póta sustiené, de virtutile antice romane: de respectarea neconditionata a legei de moralitate publica neinfectata si de dreptate impartiala. Dér' cum e la noi? Legea e numai pentru cei seraci si slabi, pentru cei fara protectori si legaturi puternice familiarie si pentru nationalitati, déca cumva e indreptata contra loru, dér' pentru cei ce domnescu si pentru tóte aparteniuntiele si subdivisiunile loru legea nu esiste; oficiele mai insemnate se dau unoru persóne, cari sciu face partida si se pricepu a sicana natiunalitatile, episcopiele se conferu celoru cari apromitu a fi cortesi buni, ér' nu acelora, cari esceléza pe terenulu bisericescu; defrandarile averiloru publice au rubrice constante prin foi; dreptate inzedaru astépta celu neprotegiatu de aceea mai bine 'si lasa dreptulu perdutu; la conferirea oficieloru si la inaintarea in posturi nu se cauta capacitatea. studiele, aplicatiunea, diligINTi'a ci antaiu, cà maghiaru esti séu ba, apoi — cà de cine esti recomendatu.

Ce a facutu déra Tisza, de càndu e la putere, déca nici n'a scadiutu greutatile, nici n'a regulatu financele, nici n'a inbunatatitu moral'a publica, nici n'a restituitu pacea, liniscea si intielegerea intre poporatiunile tierei? Tóte aceste le-a facutu inse numai in sensu contrariu — si totusi cutéza a se gerá de omu providentialu pentru tiéra.

Nu se póte dice cà d. Tisza n'ar' avé aderenti cari admira planurile lui de maghiarisare. Elu facù pe connatiunalii sei se créda, cà binele statului depinde dela maghiarisare si cà fara de acést'a si inainte de acést a nu se póte face nimicu pentru asigurarea si inflorirea Tierei. Ide'a acést'a a aflatu usioru intrare intre maghiari, si a facutu d'intr'odata pe toti apostolii ei, pentru-cà le gadila vanitatea, corespunde naturei, istoriei loru aventurôse si fabulóse si convine de minune cu principiele loru de dreptu, egalitate si fratietate cum le au practicatu din vechime façia de Romani, Slavi s. a.

Suntemu deci in focusulu maghiarisarii. Totu ce se face pentru maghiarisare fia chiaru si in contr'a legiloru aduse de ei, e lucru patrioticu. Protocólele representatiuniloru comunale, de-si dispune legea altmintrea se i-au numai unguresce; in tóte afacerile oficióse, de si esiste legea pentru natiunalitati, se folosesce numai limb'a unguréscu, gimnasiele natiunalitatiloru, la cari statulu nu contribuesce nimica si cari dupa literile fundatiunale ale piiloru fundatori au de scopu asigurarea vietii natiunalitatiloru prin limba propunerei, se silescu de pe acuma a introduce unele studie in limb'a ungurésca si adi mane voru pretinde a nu se propune decàtu numai unguresce; pentru maghiarisarea numeloru s'au infiintiatu societati „patriotice"; in oficie nu se punu decàtu unguri, ér' fli ai natiunalitatiloru, cari se afla in oficie, fia càtu de capabili si diliginti in oficiulu loru, nu potu inaintá de locu.

Mare bucuria in Israilu, cà maghiarisarea dorita de unguri totu-deauna pe ascunsu, acum s'a pusu in lucrare pe façia si mare intristare, cà nu s'a pusu in lucrare mai de multu, candu Ungurii erau atàtu de puternici — dupa istoriele unguresci — incàtuu tremurá lumea de ei. Acuma amu fi tóte 15 milióne Unguri dicu patriotii càte c'unu suspinu greu! Acesti ómeni nici nu viséza, cà maghiarisarea in trecutu erá si mai puçinu cu potintia decàta astadi si cà acést'a tiéra numai atunci a fostu mare si poternica, candu nu s'a facutu in dens'a politica de rassa. Maghiarisarea este déra singur'a opera a lui Tisza, care satisface in tiéra celu puçinu pe Unguri si fiindu-cà Ungurii tienu acést'a de o cestiune de viéti'a pentru ei, ei suntu recunocètori si admira pe Tisza.

Si ce folosu va resulta din magyarisare — nici nu dicemu pentru tiéra, cà aru fi nebunia — ci pentru rass a maghiara? Actiunea viólenta si nedrépta de maghiarisare nasce réactiune. Tóte caracterele integre se opunu la acést'a actiune umilitória aurulu se curatiesce si se alege dintre metalele nepretióse. Luptatorii pentru limba si natiunalitate contra maghiarisarii se inmultiescu pe di ce merge, ide'a natiunalitatii va prinde radecine totu mai afunde la tóte natiunalitatile, esemplele de a jertfi avere si potere spirituala pentru natiunalitate se voru inmulti — si maghiarii adi-mane se voru trêdi, cà in locu sè ne maghiariseze au intaritu natiunalismulu nostru, ne au facutu mai nationali decàtu suntemu.

Aduca-si d-loru aminte de efectulu, ce 'la produsu la ei germanisarea intentiunata de Josifu II. si fortiarea reformarei in Ardélu. De acestu efectu nu voru scapá. càci dupa legea eterna, acelesi mediulóce producu acele-si resultate. Apoi apesarea nedrépta a nationalitatiloru maresce in fiacare dî iritatiunea in contra maghiariloru, ce nu póte fi nici in interesulu tierei, nici in alu rassei maghiare. Prin protegerea rassei maghiare pe contulu celorulalte nationalitati nemaghiare din patria si prin indesarea maghiariloru in oficie, fara considerare déca corespundu séu ba asemené nu se folosesce nimicu rassei maghiare. Prin protegerea estraordinaria a rassei loru, maghiarii au ajunsu dejá de nu mai facu nimica din propriele loru puteri, cí tóte le astépta dela statu. Ei considera statulu de unu institutu care are sè-i ferésca si de ventulu celu rece. Prin acésta 'si perdu cu incetulu independinti'a cugetarii si a actiunei, càci protegeatulu nu póte sè fia judele protectorului. Unde va duce acést'a in politica si in economia, candu orasie, corporatiuni, individi singuratici, ba si tienuturi intregi astépta tóte dela guvernu, se póte prevedé. Pan' acuma vedemu o multime de possesori din asié numit'a classa de medilocu, cari, cá si pêna mai anii trecuti, cu labóre si pastrare ar' poté trai din venitulu posessiunei loru, cà-'si punu in cuiu independinti a si 'si sacrifica opiniunea politica, numai cá sè ajunga la vre-unu postuletiu, la vre-o deregatoria; altii traiescu dile d'albe, càtu tiene ereditatea parintiloru, càci sfêrsindu-se acést'a cá maghiari, trebue sè capete vre-unu oficiu, cá sè nu piéra de fóme. Visitati oficiele nóstre si le veti aflá indesate cu profesori, càroru li s'a uritu de economia, cu altii, cari au ispravitu, ceea ce le a remasu dela parinti si cu o multime de negutiatori faliti. Ce mirare apoi, cà lucrurile prin oficiele nóstre se facu atàtu de reu si asié de incetu, si cà bietulu tieranu romanu, slavu s. a. nu afla intrandu in aceste oficie nici cu felinariulu lui Diogene omu, care sè-i dè indrumare séu deslusiri. Omenii, cari 'si castiga cu sudóre si cu bani grei cualificatiunea receruta, nu mai incapu la oficie de acesti parasiti. Cine nu scie, cà la noi comitatele suntu „institute de ingrigire pentru seraci," pentru nedemnii descendinti ai unoru familii candu-va renumite si influente? Cine dintre noi n'a auditu dical'a: „sunt unguru, si trebue se capetu diregatoria, càci altfeliu ce intielesu aru avé statulu ungurescu?" Eata unde amu ajunsu cu vestit'a dicala a lui Séchenyi: „Suntemu atàtu de puçini incàtu ar' trebui sè pardonamu chiaru si pe paricidulu déca e Maghiaru." A fi unguru insemnéza déra a fi asiguratu in privinti'a traiului, pe spesele statului.

Cu maghiarisarea si protegerea rassei maghiare pe cont'a celorulalte nationalitati prin urmare n'a facutu Tisz'a nici unu bine! nici chiaru rassei maghiare, càci adi-mane o va desbracá de totu si de independenti'a ei morala precum este adi deebracata de cea materiala si o va face unélta órba, ce 'si va jertfi ideile si convingerile pentru ósele de rosu. Ce va fi atunci de sumeti'a ungurésca si de vestit'a iubire de libertate a Unguriloru?

(Va urmá.)

Prim'a linea ferata construita de Romani.

Dumineca in 18/30 Octobre s'a inauguratu prim'a linea de drumu de feru ce léga Moldova cu Munteni'a. Lucrarile la construirea acestei linii au fost conduse si terminate numai de Romani. Cu dreptu tiér'a póte fi mandra pe acést'a opera a fiiloru ei. Regele si Regin'a au asistatu in persóna la serbarea in augurarii. La tóte statiunile pe nou'a linia pêna la Focsiani, adeca la Buzeu, Zoiti'a, Rêmnicu, Sihlea, Bugesti si Cotesti Majestatile loru au fost calulate in modu solemnelu si càldurosu de càtra autoritati si poporatiune.

La Focsiani a fost primirea cea mai stralucita: Dómnele din Focsiani oferira Reginei buchete frumóse de flori. Dupa ce s'a santitu localulu garii de càtra episcopulu Buzeului, s'a cimentatu in fundatiunile statiei cu obicinuitulu ceremonialu documentulu comemorativu care cuprinde, legea prin care lini'a ferata Buzeu-Marasesci s'a declaratu de utilitate publica, numele ministriloru, sub cari s'a decretatu,

numele inginerilorу constructori si ale antreprenoriloru, subsemnaturile Majestatiloru loru, a ministrului lucrariloru publice si-a directorelui liniei.

Intre inginerii constructori numimu pe dnii: Frunza directoru; Dimitrescu Tassiau sub-dir.; Mironescu Pancu; Stoenescu George, Otulescu, Tierusiauu, Baiulescu s. a. ingineri siefi. Antreprenori: Zanetto (terassementu, poduri, railuri) ing. Cantacuzino, care a construitu gar'a dela Focsiani, gar'a si podulu dela Rêmnicu; ing. Rêmniceanu, care a facutu traversele si podetiesele; ing. Mavrodinu s. a.

La 5 óre s'a inceputu banchetulu, la care au asistatu 154 persóne. Candu s'a servitu antaiulu paharu de siampania M. S. Regele a redicatu intre aplause frenetice urmatorulu frumosu si remarcabilu toastu:

„Domniloru! Celebramu astadi o indoita serbare: deschiderea unei linii de-o mare insemnatate economica si strategica, o linia multu dorita si a carei lipsa a fost adêncu simtita in anulu 1877; inaugurarea antailui drumu de feru conceputu, condusu si ispravitu, prin noi insine. Salutu cu mandria si bucurie acésta lucrare romanésca! Multiamescu tuturoru acelora, cari au contribuitu la acésta frumósa isbênda.

„Suntu 22 ani, candu comissiunea centrala puse aci, la Focsiani, antai'a sementia pentru unire nu s'a ganditu cà in unu timpu scurtu unu Statu puternicu ar' resari, cà unu regatu ar' inflorí, care va straluci departe peste hotarele tierii prin virtutile sale politice si militare, prin progresele sale economice.

„Suntu de 12 ani candu antaiulu caru de focu strabatù campurile frumóse, holdele bogate ale Romaniei; nu se prevedea cà in timpu asié de scurtu vomu lucrá si esplóta singuri, prin propriile nóstre mijlóce, drumurile de feru; cà vomu fi deplinu stapani ai acestei mari artere a civilisatiunei, care a datu unu aventu neasteptatu viétiei nostre comerciale. Eata succese stralucite, progresse insemnate, dobêndite prin noi insine. Da, prin noi insine! Aceste mandre cuvinte, cari impodobescu Corón'a Romaniei, trebue se fia sapate in anim'a fia-carui Romanu. Trebue, cá ele se fia calaus'a nóstra, findu-cà ele ne voru dá taria in a invinge tóte greutatile; ele ne voru dá increderea in viitoriu.

„Inchinu acum acestu paharu in onórea antaiului drumu de feru facutu de noi; acésta nóua legatura otielita intre moldoveni si munteni, cari 'si-au datu peste Milcovu o mana fratiésca, punendu astufeliu o temelia nesfarmata, pe care s'a redicatu Romani'a unita, scump'a nóstra patria!

„Inchinu acestu paharu in onórea geniului romanu! In amintirea recunoscêtória catra aceia, cari au lucratu, luptatu si suferitu pentru neamalu romanescu!

„Se traiésca Romani'a redicata cu sborulu vulturului, simbolulu nostru, la o inaltime la care nici unu verteju n'o póte sgudui!"

Dupa M. S. Regele a vorbitu ministrulu colonelu Dabija bêndu in sanatatea Regelui si a Reginei. Apoi d. Gusti, primariulu Iasiloru in mediloculu aplauseloru unanime rostesce unu micu disc. poeticu si miscatoriu. Dupa ce a constatatu cà lini'a cea noua este noua dovéda de infratire intre cele duóe tieri surori, d. Gusti multiumesce Regelui.

„Ai scormonitu maruntaiele pamêntului nostru, dice elu adresandu-se catra Maiestatea S'a, si in midiloculu loru mân'a T'a vitéza a aruncatu sementi'a progresului care da ródele ce le culegemu asta-di. Se traiesci, Sire! Se traiésca M. S. Regina! Se traiésca Focsianii, acestu vecinicu inelu de logodna alu celoru duóe tieri surori." — Maiestatea S'a Regele intinde paharulu seu d-lui Gusti, care face càti-va pasi si ciocnesce cu Maiestatile Loru, cari 'i stringu man'a.

„Romanului" i se relatéza urmatoriulu incidentu produsu in momentulu candu Regele, Regin'a si ceilalti óspeti voieau sè se asiedie la mésa. Duoi sergenti de vênatori, cari fusesera invitati la banchetu, pentru cà participara la construirea liniei, sunt opriti la usia sub cuventu, cà soldatii de gradu inferioru nu potu siedé la masa cu Regele. D. Paciurea alérga la Maiestatea S'a Regele si 'i raportéza faptulu. Maiestatea S'a a datu imediatu ordinulu, cá sergentii se intre si sè stê la mésa.

Observamu in fine, cà pe o parte a documentului comemorativu amintitu este scrisu: „Studiele acestei cài ferate s'au inceputu la 1 Maiu 1879. Primele lucrari s'au inceputu la 15 Novembre 1879. Punerea in circulatie a liniei a avutu locu la 1 Iuniu 1881. Inaugurarea liniei s'a facutu la 18 Octombre 1881, in presinti'a Maiestatiloru Loru Regele si Regin'a.

La Focsiani, dupa banchetulu de inaugurare a liniei ferate Bucuresci-Buzeu inginerii intr'uniti au pusu basele unui C o n g r e s u d e i n g e n e r i s i a n t r e p r e n o r i, care s'ar' intruni odata séu de duóe ori pe anu pentru a discutá cestiunile technice care intereséza lucrarile publice din tiéra. D. colonelu St. Falcoianu a fost alesu cá presiedinte alu congressului.

Eata testulu completu alu discursului ce 'l-a rostitu d. Gusti, primarulu orasiului Iasi, la banchetulu din Focsiani: Sire! Dómna! De la o margine a tierei cu doru si bucurie amu alergatu la Focsiani, la acestu orasiu de predilectiune a tieriloru surori de mai 'nainte, care fù celu antaiu pionu din calea unirei, plantatu acolea prin asiediarea 'naltei curti a comissiunii centrale. Milcovulu cu apele lui politice a secatu acum si peste elu asta-di s'a 'ntinsu unu podu, o linie de cale ferata, care a scurtatu spatiulu de la unu capetu la altulu alu tierei prin o concentrare mai rapede la anima iei, la capitala. Prin acestu brêu de feru, infratirea si iubirea Romanului se va 'ntari mai puternicu si pentru vecia.

Sire! Dómna! Inca unu pasu in cultura si progresulu tierei, inca unu pasu, dicu, sub intielépt'a si puternic'a impulsiune care se da de susu, de la 'naltimea Tronului Vostru, s'a facutu astadi: Inteliginti'a, aptitudinea si bratiele romanesci au probat'o. Se privimu, d-loru, cu admiratiune in capulu acestei mese si se salutamu pe Rege care din campulu gloriosu alu resbelului, cu laurii pe frunte, se cobóru 'n campulu pacinicu alu poporului si lupta cu aceea-si ardóre, cu aceea-si gloria. Se privimu de a drépta regésca pe acést'a podóba a Tronului Romaniei, pe acestu geniu alu frumosutui si alu binelui. Dati 'mi, d-loru, ve rogu, glasurile vóstre, cá unindu-le cu alu meu, alu primarului Iasiului se amu mai multa putere, unu mai mare devotamentu si o mai profunda iubire intru a dice: Sire, Dómna, cu mànile Vóstre Suverane scormoniţi pamentulu tierei si 'n maruntaiele lui puneti sementi'a prosperarei nationale cá si astadi cu drumulu de feru Marasesci-Buzeu. Acum redicu acést'a cupa plinu de bucurie si 'n numele tuturoru dicu: Traiésca Regele! Traiésca Regin'a! Traiésca Romani'a!

Sire! Permiteti-mi, ve rogu, a adaugá la toastulu regalu inca o urare: Traiésca orasiulu Focsiani, acestu inelu de vecinica logodna intre Moldov'a si Valachi'a.

Ce sunt Jidanii.

(Din cartea nemtiésca: „Jidanii si Statulu Germanu. *)

Sint, ut sunt, aut non sint.
(Se fia, cum sunt, séu se nu mai fia!)
Inocentie XI. — Despre Iesuiti.

„Inca inaintea erei crestine Jidanii erau despretiuiti de „Romani si de Greci, totu din caus'a aceloru motive, pen„tru cari si asta-di semtimu repulsiune pentru ei. Numele „de „Jidanu" era, inca pe timpulu lui Augustu, o denu„mire de defaimare."
Horat. — Sat. 1. 9.

Nu esiste nici o natiune, care se conserve insusirile ei particulare si individualitatea s'a nationala cu atàta tarie, ca Jidanii.

Duóe mii de ani au trecutu peste densii, de candu parasindu tiér'a loru au trebuitu se renuntie la esistenti'a loru esterióra cá natiune, si a se desmembrá in mici grupe imprastiate printre celelalte natiuni, si cu tóte aceste nici actiunea timpului, nici contactulu popóreloru, printre cari au traitu, nici persecutiunile, ce au suferitu, n'au pututu sterge nici o trasatura din caracterulu loru nationalu. Se luamu acum unu Jidanu din Poloni'a, Portugali'a, Germani'a, Angli'a séu de ori unde; elu este pretutindene unulu si acelasi: nici Polonu, nici Anglesu, nici Portugesu, nici Germanu — elu a remasu adeveratu si neschimbatu Jidanu.

De mii de ani de candu duréza desmembrarea acestui poporu, si cu tóte acestea spiritulu lui nationalu, atàtu de tare fixatu, in cátu a devenitu o parte integranta a fiintiei lui, intretîne si pêna adi unitatea lui nationala, de si imprastiat printre alte popóre. Natur'a lui, energicu fixata, predominarea tipului rassei, si manier'a de a cugetá, este una si aceeasi la toti, ori pe unde s'r' afla. Sangele si spiritulu jidovescu sunt indivisibile. De acea nu putemu considera judaismulu numai cá religiune si biserica; elu este totodata espressiunea unoru insusiri de rasa si a unei individualitati nationale, din care nu e permisu a esclude nici chiaru pe Jidanii indiferenti.

Assimilarea Jidaniloru cu poporulu germanu este cu neputintia, din mai multe cause, intre cari cea mai principala este, cà a m a l g a r e a diferiteloru popóre se póte operá n u m a i p r i n a m e s t e c a r e a s a n g e l u i, ear' nici odata prin simpla conlocuire. Chiaru pentru inruditele ramuri ale rassei indo-germane, — in Françi'a si in Angli'a — a fostu nevoie de lucrarea unui timpu indelungatu, pentru a se puté efectua asimilarea intre densele. Dér' in istoria nu aflamu nicairea unu esemplu, ca vre unu poporu de familia indogermana sè se fi amalgamatu cu o ramura a rassei semitice; si cu atàtu mai puçinu gasimu vreunu esemplu de o asimilatiune fara amestecare de sânge. Aceste rasse sunt atátu de straine un'a de alta cá si untulu-de-lemnu de apa.

Invincibil'a separatiune a acestoru elemente este c o n c e p t i u n e a o n ó r e i p e r s o n a l e, c a r e l i p s e s c e c u t o t a l u J i d a n u l u i si in genere rassei semitice — si pe care Indogermanulu o considera cé fundamentulu esistentiei sale. Din caus'a acestei diferentie, resbelele Punice au fost resbele de esterminare, si nici imperiulu Romanu, nici celu Arabu séu Osman, usandu chiaru de midîlocele sele mai estreme ale fortiei, nu putura se stearga acést'a diferentia. Germanii si Jidanii constituescu duóe poluri cu toţulu opuse, — Germanii sunt ramur'a cea mai nobila si ideala a Indo-germaniloru, pe candu Jidanii sunt considerati chiaru in intrulu grupei Semitiloru — de càtra insisi consangenii loru — cá cea mai prósta vitia a familiei, ceea ce se dovedesce din trasaturile fisionomiei loru, careia 'i lipsesce nobleti'a Arabului.

La Germani simtiulu moralu a fost atàtu de viu, in càtu istori'a ne arata, cà ei au pututu figura, in decursulu a mii de ani, cá poporulu conducêtoru alu culturei, fara se fi simtitu necesitatea legiloru scrise. Jidaniloru le lipsesce simtiulu moralu in asié gradu, in càtu celu d'antaiu lucru, ce Moise se vediù silitu se faca mai in graba, a fost de a constringe órd'a lui intr'unu sistemu de legiuiri speciale, pentru a-o opri de la fapte, cari altoru popóre le erau necunoscute. Jidanii se falescu cu antichitatea legislatiunei loru; dér' nu póte fi nimicu mai defaimatoru pentru unu poporu, de càtu faptulu, cà chiaru de la nascerea s'a a trebuitu s'a fia strimtoratu in lantiurile criminaliloru. Din caus'a l i p s e i d e d e m n i t a t e c e t a t i a n é s c a, ei au remasu nesimtitori in façia impilariloru ce li se facura, si de aceea n'au pututu avé nici o inriurire asupra-le contactulu altoru popóre. Si asta-di inca se reflecta o alta lume in capulu unui Jidanu, de càtu in capulu unui Germanu.

Contopirea diferiteloru natiuni pornesce tot-d'a-una de la religiune, in care cu dreptu cuventu instinctulu poporului vede espressiunea caracterului unei natiuni. De aceea urele religióse au totdeauna de fundamentu, nu diferenti'a caracterului popóreloru si cause nationale. Jidanii chiaru prin perseveranti'a loru in judaismulu confesionalu probeaza, cà se opunu unei contopiri. —

*) Dupa „Rom. Libera."

Vien'a, Octobre 1881.

De mai multi ani incóce junimea romana din Vien'a arangiéza „Balulu romanu" in folosulu societatii academice „Romani'a-Juna" spre scopulu acesta se alege unu comitetu arangiatoriu, „comitetulu balului romanu", care are de a ingriji tóte. Venitulu curatu intra in averea societatii. Esperiinti'a mai multoru ani ni-a convinsu, cà balulu romanu de aici estê principalulu isvoru de venite alu societatii „Romani'a-Juna". Astufeliu standu lucrulu e de intielesu ingrijirea junimei de aici pentru sustienerea balului romanu cu ori-ce pretiu.

Comitetulu balului din acestu anu a fostu pusu in grea cercare. Cu voia fara voia trebuie sè faca unu pasu cutezatu. Dela succesulu, ori nesuccesulu acestui pasu atêrná esistinti'a balului.

De mai multi ani incependu balulu nostru se dá in „Grand-Hotel". In anulu acesţ'a hotelulu nu era disponibilu. Ce era de facutu? Balu trebuia se arangiamu ca-ci déca va cadé odata, e cadiutu pentru veci. Se mergemu mai josu decàtu anii trecuti nu puteamu, ca-ci perdeamu publiculu, care ne spiginea pêna acum. Se ne urcamu in Musikvereinssäle era unu pasu prea cutezatu. Si era cuţezatu pentru-ca ne trebuiá de 2-ori mai numerosu publicu decàtu in Grand-Hotel. Si nu e lucru usioru a pune balulu romanu pe o trépta cu cele d'antaiu baluri de elita din Vien'a.

Publiculu romanu ne va crede déca afirmamu, cá ne aflamu in cea mai mare perplecsitate. Scieamu din capulu locului, cá Musikvereinssäle de-si ne va succede reesit'a balului, pentru anulu acést'a puçinu venitu va remané pentru societate. Inse sciamu si aceea, cá déca nu facemu pasulu acést'a, perdemu principalulu venitu alu societatii pentru totudéuna. Si ce e mai multu: perdemu prestigiulu moralu castigatu nu cu puçina sirguintia.

Aveamu consciinti'a, cá déca nu se arangeaza balulu perdemu totulu. Speramu cá ne va succede in Musikvereinssäle si vomu asigurá viitoriulu societatii. Speramu unu succesu, speramu, cà-ci pe tóte terenele nóstre numai speranti'a ne mai sustiene. Inse cà balulu va reesi atâtu de spleudidu dupa cum a reesitu, n'amu speratu nici-odata. Apretiarile jurnalisticei din capitala suntu cunoscute publicului romanu. Comitetulu actualu pasiesce liniscitu inaintea publicitatii. Verdictulu ce va urmá va fi resplat'a nóstra si calausulu urmatoriloru nostri.

Pentru comitetulu balului romanu.

Dr. St. N. Ciurcu, presidentu. — Mateiu Voileanu, secretariu.

Balulu romanu din Vien'a.

Comiteiulu subscrisu 'si permite a dá onor. publicu ratiociniulu despre balulu romanu arangiatu in 15 Februariu a. c. in favórea societatii academice „Romani'a Juna", in urmatóriele :

A) Perceptiuni.

I. Din Vien'a.

1. Maiestatea S'a Imperatulu Franciscu Josifu I.	100 fl.
2. Maiestatea S'a Imperatésa	50 fl.
3. Dómnele patronese	1171 fl.
4. Bilete vendute la cassa	168 fl.
5. Bilete de onóre edate de comitetu . . .	679 fl.
Sum'a . .	2168 fl.

II. Din provincii.

a) Romani'a 375 lei si 130 fl., la olalta in bani austriaci	300 fl. 63 cr.
b. Ungari'a	148 fl. 15 er.
c. Transilvania	358 fl. —
d. Bucovin'a , ...	169 fl. —
Sum'a	975 fl. 78 cr.
Sum'a totala a perceptiuniloru . .	3143 fl. 78 cr.

B) Erogatiuni.

Sum'a totala a speseloru . . .	3065 fl. 97 cr.
Venitu curatu	77 fl. 81 cr.

Viena 30 Iuniu, 1881.

Dr. St. N. Ciurcu, presidentu. — Vasile R. Damianu, cassariu

Conspectulu premiatiloru la espositiunea romana din Sibiiu 1881.

(Urmare.)

Premiulu class'a IV.

a) diploma de recunoscintia.

1. Adamoviciu Lucretia lucruri de mana, Abrudu. 2. Alutanu Valeri'a, lucruri de mana, Fagarasiu. 3. Andreica Sabina, lucruri de mana, Campeni. 4. Acileanu Paraschiva, braue, Galesiu. 5. Albu Opreana, icoana, Resinari. 6. Albu P. Stana, tiol, Resinari. 7. Alar Nicolae, peptariu, Mercurea. 8. Agliceriu Rosalia, lucruri de mana, Bantariulu inf. 9. Agliceriu Maria, costumu fem. Bantariulu inf. 10. Anandanco Alexiu, sumanu, Bocsia. 11. Arsenie Mari'a panzaturi, Gurariului. 12. Arsenie Mari'a jun., lucruri de mana, Gurariului. 13. Ardeleanu Atanasie, corfe, Ocolinu. 14. Aron Ana, covoru, Mediasiu. 15. Attin Gavrila, ghete, Mohu. 16. Baciu Ioanu, carbuni de peatra, Bistriti'a. 17. Bacila Ana, covoru, Vurmlocu. 18. Bacila Munteanu Ana, siurtiu, Vurmlocu. 19. Balcasiu Mari'a, stergare, Vladeni. 20. Baclasi I. Elen'a, stergare, Vladeni. 21. Boloiu Marta, stergariu, B. Rus. 22. Barbu Mari'a, catrintie, Racasdia. 23. Barițiu O. Victori'e perina de canapea, Hatiegu. (?) 24. Bartolomeiu Ana, masaritia, Lascudiu. 25. Besia Victori'a, covóré, B.-prund. 26. Bei Salomia, velitura, Rod. 27. Berghesanu Ana, panzarii, Ludosiulu m. 28. Barsan Toma, si fam. 29. Barcianu P. Sabinu, stud. teol., pasari impaiate, si plante, Sibiiu. 30. Bloanca Aleman, cojoc., Resinari. 31. Bocsian Aureli'a, covoru, Curticiu. 32. Borzea I. Ana, difer. lucruri din ind. casei, Vistea inf. 33. Barsan Ludovica, catrintie, Altina. 34. Barsan Mari'a, covoru de laua, Hatiegu. 35. Boier Rachila, panza, Telechi-rece. 36. Bogdanu Ana, stergariu, Criscioru. 37. Branea I. Paraschiva, covoru, Boitia. 38. Bratilescu Ioan Mari'a covoru, Boiti'a. 39. Bratu G. Ioana, dif. lucruri din ind. casei, Mohu. 40. Bucuru N. Maria, catrintie, Seica-mare. 41. Bunea Ana, diferite óbiecte, Ludosiulu-mcre. 42. Bunea Mari'a, covóre, Ludosiulu-mare. 43. Burchia Mari'a, dif. obj. din casei, Mohu. 44. Cado Raveca, desagi, Paclisia. 45. Cado Mari'a, covoru, Paclisia. 46. Cadar Netti, diferite lucruri, Ciugudu. 47. Candrea Popoviciu Victori'a, camasie, Zlatn'a. 48. Cazanu Stana Mari'a, postavu, Cacov'a. 49. Cercelu Ioanu Ana, brane, Galesiu. 50. Cercelu Maria, George, brane, Galesiu. 51. Ciato Ida n. Ratiu, perina, Blasiu. 52. Cintea Paraschiva, catrintie, Turnisoriu. 53. Ciupale Maria N., diferite lucruri, Galesiu. 54. Ciupe Gafia, rochie, Bucium. 55. Ciura Eugeni'a covoru, Adrudu. 56. Cloaje M. Mari'a, desagi, Boiti'a. 57. Cloaje Voicu Mari'a, diferite lucruri, Boiti'a. 58. Colcerin Rosa, panzarie, Blasiu. 59. Colceriu Leontina, covoru, Blasiu. 60. Comsia Nicolae, scaune, Sibiiu. 61. Comssa P. Mari'a diferite lucruri, Saliste. 62. Coste Mari'a, diferite lucruri, Boziasiu. 63. Covrig Elisabeta catrintie, Idicelu. 64. Cupsia I. Mari'a, covoru, Calinesci. 65. Curteanu Florea, perina, Firminisiu. 66. Curcianu Ioahim, cojocariu, Mediasiu. 67. Craciunu Silvi'a, nuci, Bistriti'a. 68. Cristea Mari'a covoru, Toplitia romana. 69. Dan Gavrileta, catrintie, Tot-varadia. 70. Dancu I. Sora, panzarii, Sacelu. 71. Dancasiu Al. Ana, diferite lucruri, Resinari. 72. Dancasiu Serbu Dobra, diferite lucruri, Resinari. 73. Dehelean Ioan, stergare, Alb'a-Iulia. 74. Dobreanu Aniti'a u. Cadareanu, Tulghesiu. 75. Domide Elisabet'a, covoru, Rodna-vece. 76. Dombradi Ilon'a etager, Bistriti'a. 77. Doti Asinefta, masaritia Paclisia. 78. Dorca I. Mari'a, postavu, Satulungu. 79. Dragomir Dumitru, pepteni, Galesiu. 80. Dragota Mari'a, diferite lucruri, Cerbelu. 81. Droc Var. Sora, diferite lucruri, Resiuari. 82. Efticiu Olga, panzarii, Peicica. 83. Fagarasianu Luiza, plapoma, Fagarasiu. 84. Garcasiu Mari'a G, Hodacu. 85. Filipu Ana, masaritia, Abrudu. 86. Filepu Iuli'a, impletituri. 87. Florian Paraschiva, diferite lucruri, Saliste. 88. Francuti Mari'a, catrintie, Boziasiu. 89. Gabor Secbanu, cojocariu, Voila, 90. Gabrian Rosica, diferite lucruri, Zam. 91. Galau Irina, surti, Naseudu 92. Gavrilescu Mari'a, diferite lucruri, Piatra. 93. Gavrilescu Ioan, desemnuri, Tintiari. 94. Gerasim Otilia, portbatist, Campeni. 95. Georgitia Flórea, catrintie, stergare, B. Tiha. 96. Georgitia Saualina, Naseudu. 97. Gogoreanu Bucur Sora, panzarii, Cacova. 98. Greavu Ana, covóre, Topliti'a. 99. Greavu Mari'a, costumu fem., Toparcea. 100. Gravila Achim, pantofariu, Mohu. 101. Greavu Iustina, panzarie, Mercurea, 102. Grippu N. Mari'a, panzarii, Cacova. 103. Hambasian Mari'a jun. diferite lucruri, Resinari. 104. Hatiaganu Anica, catrintie, Manarade. 106. Hentiel Valeria. lucrari in lemnu, Abrudu. 107. Hordobeti Mateiu, cruce de lemnu, Sibiiu. 108. Iancu Mari'a diferite lucruri, Cerbelu. 109. Igneà Catarina, perinutia, Timisióra. 110. Ilіesiu Maria n. Popu, masaritia, Sig. 111. Imbarusiu. Ana Niclae, perina, Sibiiu. 112. Ioan D. Maria, panzarii, Apoldulu sup. 113. Istrate Ana, masaritia, Boitia (Ighiu?) 114. Ioanescu Aureli'a diferite lucruri, Strimtura. 115. Iosifu L. Mari'a, diferite lucruri, Draosiu. 116. Jerciu Aniti'a, diferite, Sieica-mare. 117. Juga D. Ana, diferite, Tilisica. 118. Jurca Nastafa n. Bedeonu, masa, Calinesci. 119. Jurianu Titiiana, masariti, Ormenisulu-Campiei. 120. Latisiu Eudochia, pandiarii, Lapusiulu ung. 121. Lazaru Mari'a Ioanu, chinga, Galesiu. 122. Lemeni Maria, corfitie, S. Reghen, 123. Lesnicanu Adam, prepaud., lucruri in lemnu, Dobra. 124, Lisca Veronic'a, panzarii, Cizeriu. 125. Macelariu Mari'a, plapoma, Apoldulu rom. (Va urmá.)

Diverse.

(Statu'a lui Eliade.) Ministrulu instructiunei publice da urmatórele esplicatiuni in privinti'a locului alesu pentru asiediarea statuei lui Eliade: Acestu punctu a fostu alesu de càtra insasi delegatiunea comitetului instituitu ad-hoc pentru facerea acestui statut dupa staruintiele d-lui Eliade fiiulu, remanendu cá in arip'á stanga a gradinei botanice sè se asiedie statu'a lui Lazaru, ear' statu'a lui Mihaiu-Vitézulu, stramutata la locu mai potrivitu se fia inlocuita càndu-va cu colón'a lui Traianu, astfelu cà cu timpulu, in loculu actualei gradini botanice, se remana o frumósa piacia a universitatii, asié precum s'a proiectatu inca in primulu planu alu constructiunei Academiei. In càtu privesce recordamentulu asiediarei acestoru statue cu façiad'a universitatii, a trebuitu sè se tiena séma si de fiitórele constructiuni ce au a se mai adauge cu timpulu la ambele laturi ale palatului universitatii, astfelu cum este prevediutu chiaru prin planulu primitivu.

(Regin'a Victori'a.) Mercurea trecuta s'au implinitu 44 ani si 120 dile de càndu s'a urcatu pe tronu regin'a Angliei, tocmai càtu a domnitu regin'a Elisabeta. Acést'a a statu pe tronu dela 17 Novembre 1558 pêna la 24 Martiu 1603. Deci regin'a Victori'a a purtatu sceptrulu mai multu de càtu tóte regiuele anglese, ba mai multu de càtu regii anglesi, afara de George III. care a domnitu 60 de ani, Enricu III. 56 ani si Eduardu III 50 ani.

(Unu diaru ambulantu.) In Americ'a se 'ncercase infiintiarea unui diaru ambulantu care se tiparea intr'unu vagonu de drumu de feru. Redactiunea primea pe drumu scirile pentru diaru. Inovatiunea n'avù succesu, ceea ce nu 'mpedicà a se face o noua 'ncercare d'unu nou felu. Vapóre mergu pe Misisipi dela Memfis la Noulu-Orleans; la fia-care statiune unde s'opresce vaporulu, s'aducu scirile si comunicarile care se tiparescu in timpulu caletoriei. Vaporulu are locale pentru redactiune, espeditiune si pentru tiparirea acestui diaru ambulantu.

(Statistic'a Japoniei.) Poporatiunea. Japoni'a este locuita de 33,300,675 locuitori astfelu impartiti: Nobili 1,894,784 Poporu 31,405,891 Barbati 16,891,729 Femei 16,408,946 Arendasi (barb.) 8,004,014 Arendasi (femei) 6,866,412 Copii pêna la 14 ani 9,036,809 Muncitori 701,406 Negutiatori 1,309,191 Hamali 2,129,522. Invetiamentulu publicu: Raportulu Ministrului instructiunei publice, pentru 1879, da cifrele urmatóre: Scóle elementare 25,459 Institutori 59,825 Scolari 2,066,566 Copii in versta d'a frecuenta scólele 5,251,566. Sunt 389 scóle midilocii cu 910 profesori si 20,522 scolari; 96 scóle normale, cu 766 profesori si 7,919 scolari si 2 universitati.

Conchiamare.

P. T. Dupa ce statutele Reuniunei femeiloru romane Selagiene din partea ministeriului r. de interne sub numerulu 31,246—881 s'au prevediutu cu clausul'a de presentare, conformu decisiunei luate in conferinti'a tienuta in Simleulu Selagiului la 20 Ianuariu a. c., prin aceste conchiamu adunarea generala de constituirea reuniunei la Simleulu Selagiului pe diu'a de 18 Novembre, 10 óre a. m, a. c.

Ve rogu se nu pregetati a partecipá la ace'a adunare, éra pêna atunci a castigá càtu mai multi membri pentru reuniune, cari inducandu-se in list'a aci aclusa, acést'a cu taxele incurse se binevoiti pêna la adunare a-o tramite la adres'a subscrisei.

Supurulu de susu, 25 Septembre 1881.

Mari'a Cosma m. p.
presiedinta int.

Convocare.

Adunaroa generala a despartiementului cerc. IX (Bradu), alu „Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu", 'si va tiené siedinti'a s'a ordinaria Joi in 12/24 Novembre a. c. in sal'a gimnasiului rom. gr. or. din Bradu, la care P. T. DD. membrii, precum si toti iubitorii de progressulu poporului romanu, sunt invitati a participá in numeru càtu se póte mai mare.

Obiectele de pertractare voru fi: a) alegerea directorelui despart. in loculu defunctului Nicolau I. Miheltianu; b) comunicarea rescriptului On. Comitetu centralu alu Associatiunei transilv. de dto 24 Octobre st. n. a. c. Nr. 361, si consultarea asupr'a acestuia, precum si asupr'a midilóceloru pentru inaintarea scopuriloru Associatiunei; c) alte propuneri din partea domniloru membri.

Bradu in 19/31 Octobre 1881.

Petru Rimbasiu,
actuariulu desp. IX. si directore prov.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 4 Novembre st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	118.95	Imprumutulu cu premiu ung. . . .	123.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare . .	131 75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	112.10
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	90.90	Rent'a de harthia aust.	76.70
dto. (II-a emissiune)	108.75	„ de argintu „ .	77.80
dto. (III-a emissiune)	96.25	„ de auru „	94.15
Bonuri rurale ungare	99.25	Losurile din 1860 .	132 25
dto. cu cl. de sortare	98.50	Actiunile bancei austr.-ungare . . .	828.—
Bonuri rurale Banat-Timis. . . .	98.—	„ bancei de creditu ungare . . .	364.75
dto. cu cl. de sortare	97.50	„ bancei de creditu austriace . . .	368.—
Bonuri rurale transilvane	99.50	Argintulu	—.—
„ croato-slav. . .	99.—	Galbini imperatesci .	5.59
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung. . .	96.—	Napoleond'ori . .	9.38
		Marci 100 imp. germ. .	57 90
		Londr'a. . .	118 50

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.